

Mülki İdarenin Özlük Hakları

657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nun 36. maddesine göre;

Mülki İdare Hizmetleri (MİAH) Sınıfı valiler ve kaymakamlar ile bu sıfatları kazanmış olup İçişleri Bakanlığı merkez ve iller kuruluşunda çalışanları ve maiyet memurlarını kapsamaktadır. Türkiye'de 2015 yılında görevde bulunan mülki idare amiri sayısı sadece 2.126'dır.

Saffet Arıkan Bedük
TİD Genel Başkanı

Türkiye'de ülke topraklarının yönetimi Osmanlı Döneminden miras kalan mülki idare sistemine dayanmaktadır. Devletin üniter yapısı içinde oluşturulan taşra teşkilatlanması, "mülki idare sistemine", ülkenin tamamını kapsayıcı bir özelliği bulunan mülki idare sistemi de, "yetki genişliği" ilkesine dayanmaktadır. Bu ilkelere göre oluşturulan Türk kamu yönetimi sisteminin taşra yapılanmasında, mülki idare amirleri Devletin ve Hükümetin temsilcisi konumunda görev yapmaktadırlar. İl yönetiminin başı olan vali, Devletin, Hükümetin ve ayrı ayrı her bakanın temsilcisidir. İlçe yönetiminin başı olan kaymakam ise, Hükümetin temsilcisi olarak görev yapmaktadır. Böylece, taşrada kamu hizmetlerinin yürütülmesinde liderlik işlevini üstlenen vali ve kaymakamların, il ve ilçelerde "Devletin ve Hükümetin temsilcisi" olarak görev yapmaları etkinliklerini, görünürlüklerini

ve önemlerini artırmaktadır. Mülki idare amirleri taşrada en üst düzeyde karar verme konumundadırlar. Mülki idare amirleri il ve ilçelerin genel yönetimini üstlenirken; dirlik ve düzenin sağlanmasından, kamu hizmetlerinde koordinasyonun sağlanmasına; ekonomik ve sosyal kalkınmadan, Devlet ve vatandaş arasındaki iletişimin sağlanmasında köprü oluncasına; kadar çok yönlü görev ve sorumlulukları başarıyla yerine getirmektedir.

657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nun 36. maddesine göre Mülki İdare Hizmetleri (MİAH) Sınıfı valiler ve kaymakamlar ile bu sıfatları kazanmış olup İçişleri Bakanlığı merkez ve iller kuruluşunda çalışanları ve maiyet memurlarını kapsamaktadır. Türkiye'de 2015 yılında görevde bulunan mülki idare amiri sayısı sadece 2.126'dır.

İl ve ilçelerde Devletin ve Hükümetin temsilcisi sıfatıyla görev ifa eden mül-

ki idare amirlerinin eşdeğer kamu görevlileri ile kıyaslandığında daha az maaş aldıkları söz konusu edildiğinde; gerek maliye bürokrasisinde, gerekse parlamenter nezdinde şaşkınlıkla karşılandığı, mülki idare amirlerinin daha yüksek maaş aldıklarına ilişkin bir algının olduğu gözlenmektedir.

Hâlbuki Türkiye'nin taşra teşkilatlanmasının temelinde yer alan mülki idare sisteminde stratejik bir konumda görev yapan mülki idare amirlerinin "özlük haklarında" tablodan

da anlaşılabilceği gibi son yıllarda eşdeğer konumdaki diğer kamu görevlilerine göre ciddi bir aşınma olduğu görülmektedir. Görevlerini ülke ve millet aşkıyla, her türlü zorluk ve tehditlere karşın başarıyla yerine getiren mülki idare amirlerinin, temsil ettikleri Devlet ve Hükümetin sahip çıktığının bir göstergesi olarak özlük haklarında ciddi bir iyileşme yapılmasını hak ettikleri aşîkârdır. Meslek camiamızın onuru açısından da önemli olan bu konu Türk İdareciler Derneği tarafından hassasiyetle takip edilmektedir.

Mülki idare amirlerinin dağılımı incelendiğinde; Müsteşar, İl Valisi, Emniyet Genel Müdürü 83, Merkez Valisi 95, Müsteşar Yardımcısı, Genel Müdür 10, 1.sınıf Mülki İdare Amiri 1020, 1.sınıf olmayan Mülki İdare Amiri 691, Kaymakam Adayı 227 olmak üzere toplam 2.126 sayısına ulaşılmaktadır. Bu sayılar esas alındığında, mülki idare amiri hizmetleri sınıfına yapılacak maaş artışlarının bütçeye kayda değer bir yük getirmeyeceği açıktır.

HÂKİM VE SAVCI MAAŞLARI

UNVAN	MEVCUT MAAŞ (TL)
Yargıtay Başkanı, Danıştay Başkanı, Uyuşmazlık Mahkemesi Başkanı, Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısı, Danıştay Başsavcısı	11.426,44
Yargıtay ve Danıştay Birinci Başkan Vekilleri, Yargıtay Cumhuriyet Başsavcıvekili, Yargıtay ve Danıştay Daire Başkanları ile Adalet Bakanlığı Müsteşarı	9.950,70
Yargıtay ve Danıştay Üyeleri	9.633,50
Birinci sınıf hâkim ve savcılar	9.241,24
Birinci sınıfa ayrılmış hâkim ve savcılar	7.804,72
1. derecede bulunan diğer hâkim ve savcılar	6.774,21
2. derecede bulunan hâkim ve savcılar	6.572,75
3. derecede bulunan hâkim ve savcılar	6.421,57
4. derecede bulunan hâkim ve savcılar	6.219,88
5. derecede bulunan hâkim ve savcılar	6.011,13
6. derecede bulunan hâkim ve savcılar	5.833,62
7. derecede bulunan hâkim ve savcılar	5.624,36
Hâkim Adayı	3.598,10

MÜLKİ İDARE AMİRLERİ MAAŞLARI

UNVAN	MEVCUT MAAŞ (TL)
Müsteşar, İl Valisi, Emniyet Genel Müdürü (Vali)	8.666,85
Merkez Valisi	7.703,41
Müsteşar Yardımcısı, Genel Müdür ve Kurul Başkanı	7.544,53
Birinci sınıf olup 1. derece 4. kademedede bulunan Mülki İdare Amirleri	6.677,00
Birinci sınıf olup 1. derece 1. kademedede bulunan Mülki İdare Amirleri	6.538,40
1.derece 4.kademedede bulunan Mülki İdare Amirleri	6.288,49
2.derecede bulunan Mülki İdare Amirleri	4.822,76
3.derecede bulunan Mülki İdare Amirleri	4.644,68
4.derecede bulunan Mülki İdare Amirleri	4.339,30
5.derecede bulunan Mülki İdare Amirleri	4.129,39
6.derecede bulunan Mülki İdare Amirleri	4.079,29
7.derecede bulunan Mülki İdare Amirleri	3.920,75
Kaymakam Adayı	3.573,57